

Beslisnota voor het college

Datum 30 januari 2023

Openbaar

Openbaar

Onderwerp Versterken gebieds- & wijkgericht werken
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder P.H. Snijders
Informant Rianne Doornbos
Afdeling PPP
Telefoon (038) 498 51 22
Email r.doornbos@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 6.1.1 We ontwikkelen samen de kracht van de stad (en regio) met als leidende agenda een inspirerende, uitnodigende, strategische en integrale omgevingsvisie

Datum 24 januari 2023

Begroting wijzigen ja
Dekking ten laste van Stelpost in de begroting van €500.000

Parafering

datumparaaf

Afdelingshoofd
Bart van Bregt
Portefeuillehouder

Raad

- ☐ Informatienota voor de raad
- ☐ Opinionota voor de raad
- ☐ Beslisnota voor de raad
- ☐ n.v.t.

Bijlagen

-

Ontwerp besluit

Het college besluit:

1. De plan- en implementatiefase van de volgende stap in gebieds- & wijkgericht werken starten en hiervoor in te stemmen met het vrijgeven van de benodigde financiën ad €500.000.
2. Dit krediet te dekken uit de stelpost concern tbv gebiedsgericht werken 2023, ad € 500.000
3. In te stemmen met het aanwijzen van wethouder D.S. de Jong als gebiedswethouder voor de pilot Holtenbroek

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Datum 24 januari 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

In het coalitieakkoord is aangegeven dat we opgaven, zoals woningbouw, leefbaarheid, voorzieningen, sociale opgaven, beheer, etc. in samenhang oppakken en daarbij de slag maken naar een versterkte gebiedsgerichte- en wijkgerichte aanpak. We gaan met een andere manier van werken aan de slag in verschillende gebieden in de stad.

Deze samenhangende aanpak is van belang voor de haalbaarheid van de noodzakelijke transitie. In verschillende hoogdynamische gebieden (Stadshagen, Spoorzone, Holtenbroek en Stadshart) wordt er al gebiedsgericht gewerkt door de geografische afbakening die daarop is afgesproken. In de huidige aanpak van gebiedsgericht werken worden successen geboekt -die worden verbreed naar andere gebieden-, maar is er ook ruimte voor verbetering. Eén van de meest in het oog springende aspecten is de samenwerking tussen het sociaal en fysiek domein. Werkwijzen en invalshoeken verschillen: door deze op gebiedsniveau te verbinden, beogen we dat de leefbaarheid wordt versterkt in samenhang met de woningen die in een gebied moeten worden ontwikkeld, de bereikbaarheidsvraagstukken die daarmee samenhangen en (gelijktijdige) realisatie van andere opgaven (zoals bijvoorbeeld energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame economie, etc.). Het versterken van het gebiedsgericht werken richt zich op het 'ritsen' van de input van deze domeinen, zodat de noodzakelijke transitie in samenhang worden aangepakt. Dit is succesvol als een gebiedsvisie-, -agenda of -aanpak tot stand komt in een samenwerking tussen alle domeinen. Door de integrale benadering in een gebied is maatwerk mogelijk en kan nog beter gestuurd worden op realisatie van de opgaven (programmeren en prioriteren).

Dit alles ten behoeve van het vergroten van de uitvoeringskracht en integraliteit, wat voor medewerkers én partners in de stad leidt tot een effectievere samenwerking en voor de inwoner tot een merkbaar effectievere aanpak binnen een gebied.

In twee eerdere ontmoetingen tussen directie en college is gesproken over het versterken van het gebieds- & wijkgericht werken: over het sturen op opgaven in gebieden en vanuit wijken, het stedelijk programmeren en de bestuurlijke verantwoordelijkheden die samenhangen met het gebieds- & wijkgericht werken. In onderhavige nota wordt ingegaan op een viertal zaken:

1. Het inrichten van het kernteam om gemeentebreed gebieds- & wijkgericht werken te versterken.
2. Het inrichten van de pilot Holtenbroek als leercasus voor het gebiedsgericht werken.
3. Het aanwijzen van een gebiedswethouder voor Holtenbroek om de bestuurlijke governance te realiseren.
4. Het toelichten welke incidentele financiën voor de jaren 2023 en 2024 hiervoor benodigd zijn.

Beoogd effect

Door het versterken van het gebieds- & wijkgericht werken wordt de uitvoeringskracht en integraliteit vergroot zodat we merkbaar effectiever worden in ons werk in, met en voor de stad.

Argumenten

- 1.1 Voor de versterking van gebieds- & wijkgericht werken is een kernteam nodig

Datum 24 januari 2023

Het kernteam heeft als opdracht om het proces van de verandering vorm te geven en deze te begeleiden. Het kernteam werkt nu in de planfase aan het definiëren van scope en ambitieniveau van (1) wijkgericht werken voor de hele stad en (2) gebiedsgericht werken voor complexe hoogdynamische gebieden. Het kernteam is verantwoordelijk voor het opstellen van een plan van aanpak voor de volgende stap in wijkgericht werken in de gehele stad en het gebiedsgericht werken voor complexe hoogdynamische gebieden. Op beide onderdelen is versterking noodzakelijk. Het plan van aanpak is in het eerste kwartaal 2023 gereed. Vanaf april start de uitvoeringsfase waarin het plan van aanpak in ca 18 maanden wordt gerealiseerd.

1.2 Holtenbroek biedt de mogelijkheid om te experimenteren met maatwerk per gebied

Gebiedsgericht werken is differentiëren op de gebiedsgerichte ontwikkelopgave: per gebied bepalen wat er (als eerste) nodig is. Holtenbroek (als hoogdynamisch gebied) is de eerste leercasus (pilot) om ervaringen op te doen richting aanpak voor de rest van de stad. In dit gebied komen ontwikkelingen uit verschillende domeinen, opgaven en beleidsterreinen bij elkaar. Er wordt al wijkgericht gewerkt, maar in dit gebied zijn nog maar recent de eerste stappen op gebiedsgericht werken in een hoogdynamisch gebied gezet.

Er wordt specifiek aandacht besteed aan de combinatie van fysiek en sociaal. Hoe komen deze samen in een gebiedsvisie en wat is er voor nodig om deze samenwerking succesvol te laten verlopen? In de pilot worden de onderdelen van gebiedsgericht werken ten uitvoer gebracht: een gebiedsvisie (10 jaar), een gebiedsagenda (5 jaar), gebiedsjaarplannen, het samenvoegen van de uitdagingen van de domeinen sociaal, fysiek, bedrijfsvoering en publiek. Daarbij wordt geput uit de reeds opgedane ervaringen uit andere gebieden, de Spoorzone en vanuit het wijkgericht werken. Daardoor wordt het lerend vermogen van de organisatie vergroot: het gezamenlijk werken aan oplossingen vanuit de praktijk en/of opgaven. In het plan van aanpak wordt hier dieper op in gegaan.

1.3 De geleerde lessen uit pilot Holtenbroek vormen input voor de Zwolse aanpak van gebiedsgericht werken

Door verschillende experimenten uit te voeren binnen de pilot leren we hoe we kunnen differentiëren op de gebiedsgerichte ontwikkelopgave. Daarnaast gaan we op zoek naar logische overeenkomsten en leidende principes om het gebieds- & wijkgericht werken realiseerbaar te maken. Dat is input voor de Zwolse aanpak van gebieds- & wijkgericht werken voor de hele stad (geen 'one size fits all', maar maatwerk per gebied). De lessen uit Holtenbroek worden ingezet om een afwegingskader te maken of en wanneer gebiedsgericht werken van meerwaarde is. De experimenten zien bijvoorbeeld toe op hoe (bestaande) data goed kan worden ingezet binnen een gebied, hoe de verschillende tempi van het fysieke en sociale domein dicht bij elkaar gebracht kunnen worden en welke sturingsprincipes of governanceafspraken er gemaakt moeten worden.

1.4 Het vrijgeven van de benodigde financiën

In de begroting is voor dit traject reeds budget opgenomen van €500.000. Een belangrijke constatering is dat naast deze inzet, ook inzet van andere programma's nodig is om de opdracht te voltooien. De voorziene inzet van middelen wordt uiteengezet onder het kopje Financiën.

2.1 Een gebiedswethouder Holtenbroek is nodig om het gebiedsgericht werken te coördineren binnen het gebied

Het gebiedsgericht werken vraagt andere bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden. Voor elk gebied wordt de governance op maat ingericht. De eerste stap binnen de leercasus Holtenbroek is het

Datum 24 januari 2023

vormgeven van de gebiedsgerichte governance structuur (o.a. sturingsdriehoek). Het voorstel is om hier -in lijn met de leercasus Holtenbroek- ook een gebiedswethouder aan te koppelen. De gebiedswethouder stuurt op integraliteit en realisatie in het gebied in samenwerking met de portefeuille/opgavewethouders. In Holtenbroek komen verschillende beleidsterreinen & portefeuilles bij elkaar, oa:

- Energie
- Zorg
- Sociale basis
- Zorg en Veiligheid
- Inwonersbetrokkenheid en Wijkgericht werken
- Arbeidsparticipatie
- Ruimtelijke ordening
- Wonen
- Veiligheid
- Beheer Openbare Ruimte
- Mobiliteit/bereikbaarheid

Op basis van bovenstaande, de verbinding sociaal-fysiek en het wethouderschap is het voorstel om wijkwethouder Dorrit de Jong voor de pilot Holtenbroek tot gebiedswethouder Holtenbroek te benoemen.

Risico's

De groei-opgave van Zwolle vraagt dat de samenwerking binnen en buiten de organisatie op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau wordt versterkt. Het versterken van gebieds- & wijkgericht werken is behulpzaam om Zwolle in staat te stellen de fikse groei-opgave te accommoderen, gekoppeld aan onze omgevingsvisie. Worden deze stappen niet gezet, dan kun je mogelijk de complexe opgaven (zoals de implementatie van de omgevingswet) niet goed laten landen.

Financiën

Het financiële beslag van dit voorstel vindt enerzijds plaats om ambtelijke formatie in te zetten en anderzijds budget om experimenten uit te kunnen voeren.

Kernteam en verbinding sociaal-fysiek

Om de versterking van gebiedsgericht werken te begeleiden is een kernteam gevormd. Het kernteam is aanjager, inspirator & facilitator van de verandering. De uitvoering van de werkzaamheden vindt in de reguliere formatie van de gemeente plaats. In het kernteam zijn de volgende functies opgenomen: een verandermanager (trekker/opdrachtnemer), een procesmanager (adviseur opdrachtnemer), de programmamanager Holtenbroek (uitvoeren pilot binnen programma), een wijkmanager (verbinding met wijkgericht werken), een strateeg (verbinding tussen sociaal en fysiek domein), een ambtelijk opdrachtgever (uit fysiek domein), een communicatieadviseur, een bestuursadviseur en secretariële ondersteuning. Daarnaast wordt extra inzet in de gebieden gefaciliteerd door extra capaciteit verbindingsofficier/adviseur sociaal-fysiek en inzet van een gebiedscontroller.

De leden van het kernteam worden voor enkele dagdelen per week ingezet voor dit traject. Een deel van de inzet is reeds gedekt vanuit lopende formatie en een deel wordt gedekt vanuit het budget dat gereserveerd staat op de stelpost in de begroting. Voor 2023 is er in totaal voor ca. 4.000 uren begroot. De inzet van het kernteam en adviseur sociaal-fysiek, wat ten laste komt van het

Datum 24 januari 2023

gereserveerde budget ad € 500.000, is begroot op € 318.880. Het overige deel van de € 500.000 is noodzakelijk om experimenten in de implementatiefase uit te voeren.

De samenstelling van het team wordt periodiek geëvalueerd en aangepast als de situatie daarom vraagt.

Naast bovenstaande inzet van de programmaleider / programmasecretaris (in het kernteam gebiedsgericht werken) om binnen een pilot gebiedsgericht te werken aan een gebiedsvisie en een integraal gebiedsprogramma, is ook de reguliere inzet voor van het huidige programmateam Holtenbroek om het lopende programma te continueren nodig. Voorstellen hiertoe verlopen via de p en c cyclus.

Communicatie

Over de processtappen van gebiedsgericht werken wordt intern gecommuniceerd.

Vervolg

In Q2 wordt het plan van aanpak versterken gebieds- & wijkgericht werken gedeeld met het college. In vervolg op het coalitieakkoord komt de noodzakelijke verbinding tussen sociaal en fysiek in de gebieden in de stad bij de komende perspectiefnota terug en zal op die wijze de raad worden geïnformeerd.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.